Popas în lumea minunată a cărţilor

Înţelegând că educaţia este cel mai frumos dar pe care îl poate dobândi omul şi că aceasta se realizează cel mai bine prin intermediul cărţii, că prin literatură se pot forma şi dezvolta personalităţi, se pot cultiva capacităţi de cunoaştere, de exprimare, gândire, imaginaţie, se pot educa procese afective, motivaţionale şi volitive, cred că activităţile desfăşurate în cadrul proiectului educativ **"Călătorie în lumea cărților"** au determinat elevii mei şi nu numai pe ei, să preţuiască mai mult **cartea.**

În zilele noastre, lectura se află într-o luptă cu adversari foarte puternici: televizorul, calculatorul personal, publicaţiile de toate tipurile, unele activităţi distractive care nu au nimic în comun cu procesul instructiv-educativ şi care tind să înlocuiască sau chiar să elimine lectura din viaţa elevilor.

Sintagma ***„Copiii din ziua de azi nu mai citesc "***, exprimată în diverse forme, în cele mai variate ocazii, de la o conversaţie de salon, la o întâlnire a bibliotecarilor, de la o discuţie în tren, la un cerc pedagogic sau o sesiune de comunicări, nu ne convinge pe deplin de adevărul său, deoarece consideram că ***„în ziua de azi se citeşte altfel"***, că informaţia preluată de pe ecran înlocuieşte o parte a informaţiei preluate de pe hârtie, dar că există în ziua de azi în continuare mulţi elevi care citesc. Bineînţeles că nu citesc toţi elevii, dar nu au făcut-o nici înainte, aşa că nu trebuie sa fim pesimişti în legătură cu viitorul lecturii, a cărţii şi al bibliotecilor.

Cred însă, că procentul copiilor care citesc depinde foarte mult de modul în care sunt învăţaţi, încurajaţi să o facă de către cei din jur. Noi,cadrele didactice, bibliotecarii şi nu în ultimul rând, părinţii sunt cei mai indicaţi să o facă, încercând să le formeze o imagine despre bogăţia informaţiei pe care o găsesc în cărţi. De asemenea, stârnirea interesului pentru lectură se poate realiza cu mai multă uşurinţă dacă activităţile desfăşurate în acest sens, depăşesc spaţiul sălii de clasă sau al camerei copilului, bibliotecile sau unele case memoriale fiind mediile cele mai potrivite ce oferă posibilitatea familiarizării cu ambientul ce păstrează atmosfera de lucru şi parfumul celor care au aşternut pe hârtie creaţiile lor.

Cartea trebuie să devină prietena copilului încă de la cea mai fragedă vârstă.Ea dăruiește acestuia un inestimabil tezaur al cultivării spirituale.În fața cărții copilul simte o mare atracție de timpuriu,datorită faptului că mesajul și imaginile ocupă un loc aparte în universul său interior.Puterea cuvântului dă sentimentul curajului de a-și exprima ideile,oferă șansa să trăiască și să transmită sentimente, stări afective,stimulându-i nevoia de activitate.

Formarea unei atitudini de grijă și respect față de carte,a interesului pentru lectură,îmbunătățirea comunicării orale,stimularea imaginației, creativității verbale,sunt doar câteva dintre obiectivele urmărite în desfășurarea **Proiectului „Călătorie în lumea cărților".**

Sub genericul **" Drumul cărții"**am derulat în clasa aIIa **o vizită la tipografia "Alpha**" din Buzău,în cadrul căreia micii școlari s-au familiarizat cu etapele realizării unei cărți, observând atent procesul tehnologic de fabricație, materialele utilizate , specificul activității tipografilor, condițiile de lucru ale acestora , mirosul pronunțat de cerneală,zgomotul produs de unele aparate. Drumul l-am continuat la Librăria "Alexandra" –o librărie modernă , amenajată într-un spațiu generos , compartimentat după noile standarde comerciale.

Am poposit apoi în**"Împărăția cărților"**-ajungând de fapt **la Biblioteca Județeană "Vasile Voiculescu" din Buzău.**Întâlnirea cu specialiștii bibliotecii a condus la acumularea de cunoștințe privind elementele component e ale unei cărți,dar și la audierea unor fragmente din operele literare ale marilor scriitori, (recunoscuți de cei mici) în care ,binele și răul, frumosul și urâtul, deslușite încă din prima filă a cărții, au smuls un zâmbet de lumină de pe fața copiilor.Au avut loc discuții pe tema criteriilor *de aranjare a cărţilor într-o bibliotecă In ce condiţii împrumutăm o carte la domiciliu? /Prezentarea unei fişe de cititor;/ Menţionarea regulilor de păstrare a unei cărţi împrumutate;/Adresarea îndemnului de a deveni cititori ai bibliotecii şcolii / Prezentarea fondului de carte specific vârstei elevilor claselor I-IV.*Astfel am reușit să formez elevilor o atitudine de grijă şi respect faţă de carte ,față de munca celor care o realizează -școlarii aflând povestea cărții-drumul acesteia -cunoscând instituţiile care se ocupă de apariţia, comercializarea, distribuirea sau păstrarea cărţilor .Am amenajat și "**Minibiblioteca din clasă"** – fiecare elev a adus câte o carte şi am realizat o mică bibliotecă. Câțiva elevi ,responsabili ai acestei acțiuni , au inventariat toate cărţile în ordinea alfabetică a numelor scriitorilor într-un „registru". S-a făcut un instructaj, despre rolul bibliotecii din clasă, despre cum trebuie să se păstreze aceste cărţi, despre modul cum trebuie să fie citite, fără a fi rupte, pătate sau pierdute. Elevii au posibilitatea să împrumute cărţi, dar trebuie să noteze titlul cărţii luate în „registrul" de evidenţă, data când a luat-o şi când a adus-o. O altă activitate desfășurată a fost „ **Ce,când,unde,cât ,cum citim?"**Am prezentat tipuri de cărţi:dicţionare, atlase,reviste, albume,cărţi de poveşti, poezii,aventuri; Am discutat despre *Cum să consultăm o carte?/Cum să citim mai bine şi mai rapid?/Cum să culegem informaţii dintr-o carte?Am menționat și exemplificat o serie de* tehnici de lectură –lectură de plăcere / ***lectura în parteneriat (elevi de vârste diferite, elevi-preşcolari, părinţi-copii);/dramatizarea unor lecturi;/concursuri de recitări (cu ocazia diverselor evenimente: 1 Decembrie /8 Martie, Ziua lecturii, Ziua copilului).***

Joc"De-a bibliotecarul"/Desemnarea prin rotaţie a bibliotecarului clasei;/ Înregistrarea cărţilor din bibliotecă;/Completarea fişei de împrumut/;Recomandări de lectură;/Discuţii despre cărţile citite;/Completarea fişelor de lectură ,jurnalului de lectură;/Redactarea unei scrisori către un autor/personaj preferat;//Realizarea unui desen pentru un fragment preferat/strofă **.** Realizarea unui catalog al cărţilor din biblioteca personală şi selectarea acestora după conţinut. Dacă la început, unii au notat un număr mic de cărţi, la anumite intervale de timp, au mai apărut şi altele.Acţiunile prezentate au contribuit atât la formarea şi dezvoltarea gustului pentru lectură, îmbogăţirea şi activizarea vocabularului precum şi la dezvoltarea capacităţii de exprimare orală şi scrisă, a elevilor.

Am continuat proiectul și în clasa aIIIa . Am amenajat „**Colțul cititorului”**care conține mai multe rubrici *Ce carte/ text citeşti?/ ai terminat de citit?/Ce recomanzi colegilor să citească? De ce?/Ce ai dori să citeşti? De ce?Adresează un îndemn unui personaj din textul citit./ Scrie o scurtă scrisoare către personajul preferat. Scrie o scurtă scrisoare către un autor preferat./ Dacă ai fi o carte ce ţi-ar plăcea să fii?/ Realizează un desen pentru un fragment care ţi-a plăcut.* Completează *cadranele* pentru un text care ţi-a *plăcut:*

Ce ai auzit?	Ce ai văzut?
Ce ai simţit?	Ce alt titlu s-ar potrivi?

Formulează o întrebare pentru colegul care a citit acelaşi text .

O altă modalitate prin care am reușit să- i atrag spre lectură pe școlarii mei este **Jurnalul de lectură .,**în care țin *evidenţa activităţilor derulate la nivel de clasă (impresii, imagini, sugestii);Consemnarea impresiilor personale referitoare la lecturile citite.*

Jurnalul de dialog (jurnal personal)

Dialog scurt între elevii care au citit aceeaşi carte sau între învăţător şi elev(posesorul jurnalului

răspunde la întrebările pe care le scriu în jurnal alţi copii sau învăţătorul).

Întocmirea, la nivelul clasei, a unor portofolii cuprinzând **Fişe de lectură** *ale elevilor realizate pe parcursul derulării proiectului*.

Recomandarea lecturii suplimentare – o fac solicitându-le : *prezentarea autorului/cărţii prin intermediul unor postere cuprinzând fotografia autorului/date biografice/titluri de opere şi* ***realizarea unei fişe de lectură, după cum urmează:***

Stimaţi colegi,

Am rămas surprins(ă) de lectura cărţii_____ _____scrisă de _____.Cartea cuprinde_____pagini. Acţiunile descriese aici au loc_____

Când?

_____

Unde?Mi-am făcut noi prieteni_____

Personajele pozitive .Ei m-au învăţat să fiu_____

_____

Momentele principale sunt:

- _____
- _____
- _____
- Am învăţat expresii şi cuvinte frumoase_____

_____

_____
Tema acestei cărţi este: _____
Voi reveni la lectura acestei cărţi, întrucât_____

Am inițiat și activități de creație ,cum ar fi: *expoziţii cu lucrări plastice (**Personajul preferat**, **Scene din poveşti**);/crearea unor texte cu temă impusă sau la alegere;/crearea unei coperte reprezentative pe o temă dată;/creaţii literare în prezentări originale, publicarea lor în revista școlii "Aripi de vis" sau participarea la concursuri de creație literară, ,plastică.*

Carnaval, dramatizări

Știind că muzica animă sufletul copilului am organizat **„Carnavalul personajelor** ",prin care elevii au dovedit că îndrăgesc poveștile, că se identifică cu personajele pozitive din basme,fiindu-le repere în modul de a se comporta ,acționa, gândi. În cadrul acestui carnaval am inclus **si concursul"Recunoasteti personajul,opera, autorul!"** Prin efortul de transpunere scenică a operelor studiate ,elevii simt încrederea pe care o au dascălii în talentul lor de "mici artişti"şi se bucură de aplauzele colegilor şi ale părinţilor invitaţi să asiste la serbarea clasei. Este de subliniat faptul că, deși la început, nu toţi elevii au avut curajul să interpreteze un rol,cu timpul au simţit că pot şi ei ,că vor şi ei să-şi exprime trăirile şi sensibilităţile artistice. Intervin aici răbdarea dascălului, dar şi a elevului ,întrucât este vorba de numeroase repetiţii.Elevul este partenerul nostru în fiecare oră.Depinde de el,dar mai ales de noi, dascălii, dacă şi în ce măsură, dorim acest lucru.Începând cu momentul organizatoric şi terminând cu evaluarea, strategiile avute în vedere reprezintă ,alături de tactul pedagogic, comandamentele unei reuşite depline în activitatea la clasă. Prin gama variată de activități desfășurate, am reușit să le stimulez imaginația creatoare,le-am nuanțat exprimarea literară și estetică, le-am descoperit sensibilitatea, i-am determinat pe copii să aprecieze momentele de solitudine în fața cărții,să descopere faptul că nu sunt niciodată singuri atunci când au o carte în față.Pentru toate acestea a fost absolut necesar să împărtășesc cu ei plăcerea lecturii,să –i motivez să citească și să redea cu propriile cuvinte conținutul celor citite, să emită judecăți de valoare,să-i încura jez să-și exprime liber părerea despre ceea ce au citit.

Să nu uităm că scopul lecturii este acela de a forma progresiv un tânăr cu o culturã comunicaţională şi literară de bază, capabil să înţeleagă lumea din jurul său, să comunice şi să interacţioneze cu semenii, exprimându-şi gânduri, stări, sentimente, opinii, să fie sensibil la frumosul din natură şi la cel creat de om !

BIBLIOGRAFIE

* *Programa activităţilor instructiv – educative,* Editura V&Integral, Bucureşti, 2000*Metoda proiectelor* ,Miniped, Bucureşti, 2000

*Stoica Cornelia şi colaboratorii, 1982 – „Literatură pentru copii", manual pentru liceee pedagogice, EDP Bucureşti;

*„Lecturi literare pentru claseleI-IV "- Editura Porţile Orientului, Iaşi, 2002;

MedC, CNFP 2003, „Ghidul programului de informare/formare a institutorilor/învăţătorilor", Bucureşti

*Genilia Aanei, Violeta-Cristina Aanei,- **Literatura pentru copii – accepţiuni moderne** – Ed. Aramis, Bucureşti – 2003;